

Előfizetési díj
Vidékre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hónapra	1 „

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:
Címre hasábozott garmond sor ára 6 kr.
Belföldi minden hirdetés után 30 kr. Nagyból és gyakori hirdetésnél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:
Bécsben: Oppelt Alajos (Wollzeile 22) Hausenstein és Vogler (Nener Markt 11).
Pesten: Lang Leopold (Eszébet-tér 9.).

Nyitási cikkek
garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás: Belső-farkasutca 76. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak. Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal: Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

A „KELET” politikai és közgazd. napilap negyedik félévi folyamára

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legcélszerűbben postai utalványlapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólírott kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégítenek.

Előfizetési árak maradnak a régiek:
Aug.—dec. 5 frt. Egy hóra 1 frt.
Aug.—sept. 2 frt. Egyes szám ára 5 kr.
8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

A „KELET” kiadóhivatala.

Pest, augusztus 17. 1872.

(A.) A legteljesebb politikai szélesend időt éljük; a kormány legtöbb tagja távol van a fővárostól s vagy pihenve készül a majdan megindítandó munkára, vagy pedig hivatalos látogatásokat tesz az ország különböző vidékein. A külpolitika mezején épen ily nyugalom uralkodik, a törvényhozások szünetelnek, a nagy reform- és más munkálatok háttérbe szorultak s ha a császári találkozás kiváló eseménye nem foglalkoztatná némileg a kedélyeket, alig volna tárgy, melynek megvitatása az európai hírlap-irodalom minden körét érdekelhetné. E szélcsend azonban a jövő hét elején megszűnik s az európai parlamentek közül épen a magyar lesz az, mely őszi tevékenységéhez először hozzá lát.

Mig az óhajtvá várt esemény bekövetkezik, addig a másod- és harmadrangu ügyek kerültek napirendre, egy piquanteria hoz némi életet a hosszú vezércikknek által előzőlött lapokba vagy egy röpke hír merül föl, mely a kedélyeket felvillanyozza. Ilyen a többiek közt azon teljes hitelességű közlemény, hogy a magyar pénzügyminiszter a bankügy rendezésére vonatkozó actioját megindította. Az actio tulajdonképen már akkor kezdetét vette, midőn a magyar képviselőház ide vonatkozó ismert határozatában a kormányt megbizta, hogy a bankkérdés szabályozása ügyében mindazon lépést tegyen, mely egyfelől az ügyet hazánk közgazdasági viszonyainak és érdekeinek szükségletei értelmében rendez, másrészt a valuta helyreállítására vezethet.

A kormány mindkét irányban élénk tevékenységet fejtett ki. Mi a valuta-rendezést ille-

ti, az ügyet alaposan tanulmányozta, érintkezésbe lépett az osztrák cabinettel s a béke fenntartásának biztosítása monarchiánkat mindinkább közelebb hozza a papiros korszakból való kiszabaduláshoz. Bécsben épen oly elfogulatlan érdekeltséggel tekintik e kérdést s a két kormány közös és egyetértő törekvéseinek bizonyára sikerülni fog a valuta-rendezése körül a szükségleteknek megfelelő sikert fölmutatni. Nem ily elfogulatlanságot tanúsít a bécsi bank, melylyel alkudozásba lépünk első kötelességünk vala. A bankkérdést ugyanis szükségleteinknek megfelelően csak önálló magyar bank alkotásával lehet megoldani; ez iránt tisztában van mindenki, ez nem képez többé pártkérdést Magyarországon. De adott viszonyaink között az eszme megvalósítására két mód kínálkozik. Vagy az osztrák nemzeti bank állítja fel Pesten az önálló magyar bankot, vagy pedig a magyar kormány alkotja meg azt. Az osztrák bank a feladatot akként valósíthatja meg, ha ércpénz alapját s ennek megfelelően bankjegy mennyiségét a 32: 68% alapján megosztja s 32%-ot kizárólag a magyar korona tartományainak gazdasági szükségletei számára engedi át s a pesti bank vezetésére a magyarnak a megfelelő befolyást biztosítja. A másik mód szerint a kormány részvénytársaságot alakít, mely törvényhozással megnyeri mindazon jogokat, melyek földadatának teljesítéséhez megkívántnak.

Jelen viszonyaink között kétségkívül sokkal czélszerűbb lenne, ha a pesti bank az osztrák nemzeti bankkal való egyesítés útján lenne létesíthető, miután ez esetben közgazdasági életünk azon bajoktól, melyek minden átmeneti korszak alkalmával beállanak és gyakran igen érezhetők, megszabadulnánk. Egyelőre azonban a bécsi bank vonakodik pénzügyminiszterünk kívánságait teljesíteni s különösen az ércpénzlet megosztását perhorrescálja. Fog-e a jövőben engedni vagy nem? azt nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy kormányunk szilárdul el van határozva a kérdést megoldani akár Bécs segítségével, akár a nélkül. Ez utóbbi esetben kereskedelmünknek némi áldozatokra kell készzen lenni, mert a bécsi bank valószínűleg represszáliakhoz fog folyamodni, ha a magyar kormány maga használná bankalapítási jogát. De a kereskedelem szívesen meghozandja ez áldozatokat, mert tudja, hogy csak pillanatnyi áldozatok árán emancipálhatjuk pénzügyi függetlenségünket Bécsnek nagyon is drága patronatusa alól. A kormány különben minden előkészületet megtesz, hogy ez átmeneti nehézségek minél kevésbé érezhetők legyenek. De talán nem lesz reájok szükség s a bécsi bank még ideje-korán beláthatja, hogy a kérdés békés megoldását az ő érdekei épen úgy megkívánják, mint a mieink.

Kerkapoly Károly pénzügyminiszter nyilatkozatai. Fiuméből aug. 13-ról ezeket írják a „P. N.”-nak: Kerkapoly pénzügyminiszternek itt léte

Ezt látva, tudtuk csak meg, hogy ezek tulajdonképen bucsura jöttek a katolik us Luzeruból. Negyedik állomásunk Brunennél volt, mely helység az uri tó északkeleti partján van. Itt láttuk egy vendéglő falára a Walter Fürst, Werner Stauffacher és Arnold Anderhalden, ezen történelmi nevezetességű három sweizi szabadsághős és összecsaló képeit életnagyságban felmázolva.

Brunentől hajónk dél felé fordulva, a viervaldstätti tó legszebb, legköltőibb részére az uri tóra jutottunk.

Brunennél kezdődik a világhírű Axenstrasse; ez ut az Axenberg oldalába tiszta sziklába van vágva; e szikla csaknem függőlegesen meredez a tó fölött. Brunentől ez ut 2 és 3/4 óra hosszat tart gyalog. 1863—4 években készült ez ut az összes swájci kantonok költségén. Gyönyörű kilátás ez utról a tóra, a távoli havasokra.

A tó jobbpartján az Axenstrassával szemben van a klasszikus Schiller emlék. Ez emlék egy a tóból kiálló 5—6 öl magas természetes (faragatlan) gránit szikla, melynek közepe táján van egy kevésbé simára faragva, s e helyre nagy lapidar betűkkel következő felirat van véve: Dem Sängertells, Friedr. Schiller, die Urkantone 1860.

Ez emléktől egy negyedórára a tópartján van a Rütli hegy, melynek erdős hátán 1307 novemb. 8-án éjjel a Vogt uralom lerázására esküdtek össze

alkalmából tett több oly nyilatkozatát portálják városunkban, melyeket nem mulaszthatunk olvasóinknak is tudomására hozni. Így hírlík, hogy a miniszter az itteni kereskedelmi kamra tagjainak, midőn nála tisztelgetek, megígérte volna, miszerint gondja lesz, hogy a kereskedelem emelkedésének érdekében a vámkezelés egyszerűsítettessék s ez által a forgalom is könnyítettessék. — A bécsi nemzeti bankra nézve azon csekély, de fontos szavakat mondá, hogy a bankkal megkezdődtek a tárgyalások, hogy a fenforgó nehézségek kiegyenlítettessen; reményli, miként ezen tárgyalások nem lesznek sikertelenek; a kereskedelemnek azonban készen kell tartania magát arra is, hogy azon esetre, ha a kormány szakítani volna kénytelen a bankkal, az ebből eredő zavar, illetőleg az abból származható átmeneti nehézségek ellen sikeresen megküzdjön. Maga az átmeneti korszak csak rövid ideig fog tartani, mert a kormány mindent meg fog tenni annak gyors elhárítására. — A városi pénzügyi giuntának megígérte, miszerint gondja lesz, hogy előadott kérelmeik mihamarabb teljesülésbe menjenek. Állottak pedig e kérelmek a következőkből: 1. hogy a szabad kikötőbeli terület vonala megnagyobbítottassék; 2. hogy az új építkezések és átalakítások számára nagyobb adómentesség adassék; 3. hogy Fiume külterületi lakosai az élelmiszerek beszerzésénél némi előnyökben részesítenek. Végül megígérte, hogy a hajóépítkezést, mely láthatólag hanyatlásnak kezd indulni, több évre szóló adó-elengedés által fogja majd előmozdítani. — Ezek főleg azon hírek, melyeket itt felemlíteni nem tartottunk feleslegeseknek. Azon hirt, hogy a pénzügyiörtség evezőnászádok helyett gőznaszádokkal fog ellátni, alig birhat alappal, ha meggondoljuk, hogy mennyibe kerülne ezen naszádokban folytonosan gőzt tartani.

A belügyminiszter a következő körrendeletet bocsátotta ki a törvényhatóságokhoz a kolera-járvány tárgyában:

A jassy-i consul távirati jelentése szerint Jassyban ázsiai cholera ütött ki, melynek folytán eddig 30 egyén betegült meg, kik közül kilencz meghalt, a többi részint meggyógyult, részint további gyógykezelés alatt maradt.

Miután e járvány Oroszországnak Bessarábia, Volhynia, Jekaterinoslaw, Kiew, Kursk, Mochilew, Moskva, Orel, Podolia, Riazon, Charchow, Cherson és Paltava kormányhatóságokhoz tartozó összesen 21 kerületben és 16 városban, sőt Gácsországnak Sbaraz, Husyatyn, Skalat, Czortkow, Zalescezik, Trembowla, Stanislaw és Borozew kerületekben tartozó összesen 23 helységben uralg, hol is eddig összesen 336 egyén betegült meg, kik közül 104 meghalt: e járvány felmerülésének lehető megakadályozása szempontjából, szükségesnek látom a hatóságot a múlt év augusztus 23-án 20583. szám alatt kelt rendelettel közlött előintézkedésekre figyelmeztetni, s azoknak haladéktalan életbeáttétését, a mennyiben ez netán még nem történt volna, ezennel elrendelni, mely előintézkedések szerint:

1. Különös gond fordítandó az utcák és lakházak tisztán tartására.

Stauffacher, Anderhalden és Walter. E három szabadsághős esküszavait, melyet 30 velük együtt érző mondott utánuk, így foglalta Schiller versbe:

„Wir wollen sein ein einig Volk von Brüdern,
In keiner Noth uns trennen und Gefahr
— Wir wollen frei sein, wie die Väter waren,
Eher den Tod, als in der Knechtschaft leben.
— Wir wollen trauen auf den höchsten Gott
Und uns nicht fürchten vor der Macht der Menschen.“

(„Toll” II. fev. 2. jel.)

Hajónk megint egy nevezetes helyhez érkezett s ez az Axen hegy oldalán levő Tell kápolna. 1388-ban építé e kápolnát az Urvidék lakossága annak emlékére, hogy e helyre ugrott ki a Gesler Vogt csónakából Tell.

E kápolnára, — mint mondják — 114 ember vigyáz, azoknak utódai, kik Tellt személyesen ismerték. Ezek évenként Tell emlékeztetere Áldozó esküdtört utáni péntek napon e kápolnában összegyűlve, ünnepélyes isteni tiszteletet tartanak; mikor is a tó telve van lobogók és virágokkal feldisztat csónakokkal.

Ily történelmi s költői elmélkedések között haladtunk tovább e valóban gyönyörű nyújtó uri tón. Nemsokára elérkeztünk az 5-ik s utolsó kikötői állomáshoz Flüelenbe. E helységtől vezet a St. Gothárdra a legjártabb s biztosabb út.

2. A vásári rendőrség szorosan foganatosítandó, s valamint minden időben, úgy különösen most, az éretlen gyümölcs, romlott halak és egyéb egészségellenes élelmiszerek árulása hatályosan betiltandó.

3. Jelesül oly nyilvános helyeken, hol számos egyén, különösen útasok fordulnak meg, mint szállodák, vendéglők, kocsmák, színházak, továbbá vaspályaudvarek és vasúti állomásokon, nemkülönben nagyobb gyárakban a peczegődrök, árnyékszékék és csatornák fertőtlenítése már most is naponkint teljesítendő, s ezen intézkedésnek pontos keresztültitele a hatóság által szorosan ellenőrizendő.

4. Azon esetre, ha e járvány, melynek eddig-él az országban legkisebb nyoma sem tapasztaltatott, bármily körülménynél fogva mutatkoznék, az ezen betegségben szenvedők elhelyeztetése, ápolása s gyógykezelése iránt a kellő gondoskodás megtendő; végül

5. E betegség kiütése, sőt az egyes eset felmerülése is, ha ez hatóságilag megállapítottat, haladéktalanul, és ott hol lehetséges, távirati uton, hozzám feljelentendő.

Budán, 1872. évi augusztus hó 12-én. A minister megbízásából Groisz Gusztáv s. k. miniszteri tanácsos.

— **Köirát a bánsági határőrvidékhez.**

Scudier báró katonai hadparancsnok és altábornagy, ki vasárnap érkezett vissza határőrvidéki hivatalos utjáról, a határőrvidék hatóságaihoz egy köriratot intézett, mely azon örvendetes hirt constatálja, hogy a lakosság mindinkább észreveszi azon előnyöket és áldásokat, melyek a határőrví dék polgárosításával összekötte vannak. A körirat így hangzik: „Megszemlélve a katonai határőrvidék kerületi hivatalait és a községi hivatalok nagy részét, azon meggyőződésre jutottam, hogy a katonai határőrvidék polgárosítására a legmagasabb helyről elrendelt reformok nemcsak keresztültvitettek, hanem hogy Ő Felsége, a királytól adományozott jótett minden község számára gyümölcsözött. A lakosság józan esze magának utat tört és hálásan elismeri, hogy az eddigi rendszer felfüggesztése mind anyagi, mind szellemi fölemelkedését vonja maga után. Különösen örvendetes meglepetés a községek eleven érdekeltsége és kész önfelföldözése, melyet az iskolaügyek fölvirágzása körül kifejtett. A határőrvidékiek belátták, hogy csak az iskolák és munka képesek a nemzetet fölemelni. Fogadják minden közreműködő, különösen a községi előjárók legforróbb hálaköszönetemet. Temesvár, aug. 12. Scudier, altábornagy.

Br. Bánffy Albert emlékirata a minisiterelnökhöz.

A „Magy. Polt.” hozza az alább következő memorandumot. Közlés után mi is meglesszük megjegyzéseinket rá.

Az emlékirat némi bevezetés után így hangzik:

Flüelenbe kiszállva a Tell hotelben ebédeltünk, melynek áltányáról megleő kilátás van a tóra s az Alpokra.

Flüelenből d. u. 1/2 3-ór visszamentünk megint a kedves viervaldstätti tón Vicznába, mely helység a híres Rigi hegy lábánál fekszik.

Vicznában d. u. 1/2 5 órára értünk s vártuk a Rigue felmenő gőzös indulását. De hasztalan vártuk egész 6 óráig, mivel az nap nem talalkozott annyi utazó (20—30), hogy vonat mehessen fel. Bölcs képpel tanácskoztva, végre is elhatároztuk, hogy gyalog is felmegyünk, mert nincs mit tenni, a hajó elment, de a felcsigázott s egészen ki nem elégitett vágó is sarkalt.

Egy vezetőt is fogadtunk, a ki magunkkal hozott apróságaink s felsőnkét cipelve, egyszersmind utmutatónk is legyen e 6000 láb magas hegy kannyargós, nagyobbbrszint meredek, s néhol veszélyes ösvényein.

Vezetőnk, nagy álmélkodásunkra, a vasúti sínek között vezetett főlebb-főlebb, min hatalmast neveltünk, hogy hisz ez uton mi, ha tudtuk volna, hogy szabad rajta jární, minden vezető nélkül is felmehettünk volna! Na de már megvan, legyen ez embernek is egy pár centim magán jövedelme, a mely a vasut elkészülése óta meg kezd szünni.

H. G.

(Folyt. köv.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Emlékezések Svájcra.

(Naplóm nyomán)

II. **A vierwaldstätti tó és környezete.**

A Rigi s rajta a vasut.

(Folytatás.)

Egy Treib nevű parti kocsmánál, mely veres és kék festékekkel iszonyatosan ki volt mázolva, hajónk megint megállott. E kocsmánál szállott ki az apácák, sánták és betegesekkel saturált tömeg, mely a hajó hátsó részét foglalta volt el. Oly ajtatos lassúsággal s bűnbánatos arccal lépdelt a hajóból ki mindenik, mintha mindnyája egy-egy szent lett volna. A tömeg egyenesen a kocsmá ajtaján sorjázott be; a melyen roppant bámultunk, egyfelől azon, hogy e szent sereg kocsmába megyen, másfelől azon, hogy e kis terjedelmű épület hogy képes annyi embert befogadni! Később láttuk a kocsmá háta megettí ösvényen a hegy felé sorjázni e quodlibet. szent serget egy a hegy legtetetjén levő kápolnához.

Legközelebbi számunk a közbeeső ünnep miatt csütörtökön jelenik meg.

Nagyméltóságu miniszterelnök ur!

Politikai helyzetünk: Erdély specialis érdekeinek főládása vagy tisztább kifejezéve: az alárendeltséggel kibékülés. Nem tartom szükségesnek becses visszaemlékezést talán multunkra főlhívni, vagy dicsekvőleg hozni föl, hogy hát gyöngébbek és mindig és mindeu kormány által elhanyagoltak, a bár hiányos, s Magyarországnak nem igen ismert, alkotmányunk védelme alatt tudunk számtalanszor vést elkerülni, sokszor kedvező körülményeket fölhasználni és tért is foglalni. Annyit azonban állithatok, miszerint szerény és nem kíváló politikánk mellett alkotmányunkból személyes biztonságot, egyéni és felekezeti szabadságot, vallásos türelmet, s alkotmányunknak aristocraticus jelleme mellett is, bizonyos jogegyenlőséget illetőleg mindig megővni tudunk annyit, mennyit sok tekintetben a nagy Magyarország a multban csak vívmányként megnyerni szándékol.

Nem kívánok összehasonlításokat tenni, de viszszatekintve az 1848 előtti időszakra, valóságos elvi vívmányok egyebet nem tarthatok, mint a magyar nyelvnek törvényre szorult védelmét, s az urbéri viszonyoknak némi rendezését,

Ugyan ezalatt a gyenge Erdély csak egyedül morális együttartására támaszkodva, megküzdött a legfőbb hatalommal, s midőn ez a bár színelgesen helyrealkotott alkotmányát, jutalmul tulajdon véreinek kormányzóvá választását követelte, később volt az ország minden ígéreteket megvetni, mint addig a monarchiában e tekintetben egyedül megőrzött függetlenségét áruba bocsátani. Nyelvünk nem szorult törvényes védelemre, mindig nemzeti büszkeségének tartotta fön, s ennek művelésére nemzeti színházunkat még a század elején a köz- és magyar lelkesedés egyedüli állíreiből építé.

A bekövetkezett 1848 rombolólag forgatott föl minden addigi viszonyokat, forgalomra vala szükség, hogy sok képzelt vívmányokat a házara erőszakoljanak. És mi az eredmény? Az, hogy sokan megjedve ezen vívmányok következményeitől, melyek különösen nemzeti szempontból csak vést hozhatnak közös hazánkra, szemet hunyva rohannak önnön veszedelmükre, s parlamentáris kormányzat által ezt még kiderülhetni remélik.

Ezeknek soraiba tartozunk nagyobbára mi erdélyiek, kik átlátva, hogy az annyira proclamált jogegyenlőség alapján nemzeti szempontból magunkat főtartani képtelenek vagyunk, speciális érdekeinket főladvá, alárendeltségünket politikai szempontból szükségesnek tartjuk.

(Folyt. köv.)

A magyar orvosok és természetvizsgálók XVI-ik nagygyűlésének előrajza.

Kubinyi Ágoston, Szabó József és Rónay József, mint a természetvizsgálók ideai nagygyűlésének elnöke és alelnöke a szeptember 16-tól 21-ig Mehádian tartandó nagygyűlésre való utazás és az ottan tudnivalókat részletesebben megismertetik a közönséggel. Először is jelentik, hogy a magyar-országi államnak valamennyi vasúti és gőzhajózási igazgatósága megengedte, hogy a nagygyűlés tagjai szeptember 5-től október 5-ig a rendes vitelbérnek csak felét fizessék azon pályák vonalain is, melyek a házara határain tul esnek, sőt gondoskodva van arról is hogy a gyűlés bevégezze után ama tagok, kiknek ideje engedi, Konstanczinápolyba mehetnek s onnan vissza vagy ugyanazon uton, t. i. a Dunán, vagy pedig Görögországon keresztül Triesztnek fél vitelbérrel utazhatnak. — A leszállított fele árt a következő közlekedő társulatok engedélyezték: a magyar kir. államvasutak. a m; északkeleti, a m. keleti, a kassa-oderbergi cs. kir. vasut, a tiszavidéki, az első erdélyi, a kir. szab. pécs-barcsi és mohácsi vasutak s az alföldi vasutak vasutnak nagyvár- és északi vonala; nemkülönben a cs. kir. első dunagőzhajózási, az egyesült magyar dunagőzhajózási is az osztrák Lloyd társaság; továbbá a cs. kir. Ferencz József és az Erzsébet császárné vaspálya, a Ferdinánd morva-sziláziai vaspálya, a cs. kir. állam s a déli vaspálya társaságok. Magától értetű, hogy ezen engedélyek csak a Mehádian, illetőleg Konstanczinápolyba való menetre s visszajövetre használhatók; és pedig vasutakon a II. és III. helyen a személyvonatokon, hajókon pedig az I. és II. helyen, de sem a vasutak gyorsvonatai (Eilzug-Courirzug), sem a gőzhajótársaságok gyorsgőzösei (Eilschiff) nem használhatók. — 2. Hogy a nagygyűlés tagjai ezen kedvezményt élvezhessék, szükséges, hogy magukat jó előre igazolási jeggyel ellássák. E tekintetben a résztvevők f. évi aug. hó 31-ig Sztupa György gyógyszerész urhoz, a nagygyűlés pénztárnokához (Pest, szénáter, gyógyszerár a magyar koronához) forduljanak, ki is a hozzá intézett bérmentes levelekre, melyekhez 6 frtnyi főlvételi díj, továbbá a név, állás, lakhely s az utolsó posta pontos főljegyzése melléklendő, az igazolási jegyet postán azonnal megküldi. Augusztus 31-ig a bejelentés annál inkább szükséges, minthogy azontal az ügyvivőség a lakásra nézve felelősséget nem vállalhat. 3. A Mehádian való utazás a legcélszerűbben a Dunán történhetik, a cs. kir. dunagőzhajózási társaság hajóin, melyek hetenkint kétszer, u. m. kedden és pénteken, egyenesen Pestről, reggeli 6 1/2 órakor (a kánchid alatti állomásról, az új tőzsde épülettel szemközt) Orsovára indulnak. — Megjegyzendő, hogy

a gyűlés előtti legcélszerűbb indulási napok szeptember 10 és 13-ára esnek; ezenkívül indul Bazsi-szig mindenképpen, Zimony és Belgrádba pedig szombat és szombatot kivéve naponként. — Az utóbb említett indulási mód azonban csak azoknak való, kik a nevezett három helyen időzni kívánnak, mert onnét csak a Pestről kedden és pénteken induló hajókkal utazhatnak tovább Orsovára. 4. Az Orsovára megérkező tagokat szeptember 11 és 14-én az ottani bizottmány s annak elnöke főtisztelendő Boleszy Antal orsovai plébános fogadandja és azonnal kocsin tovább szállíttatja Mehádian; erre nézve szükséges, hogy a tagok igazolványi jegyüket az orsovai bizottmányoknak előmutassák. — Egy kocsi ára, melyben 3 személy foglalhat helyet, Mehádian 4 frt 50 kr. 5. A kik Törökországba utazni, vagy utközben Szerb- és Oláhországban kiszállni kívánnak szükséges, hogy magukat belügyminiszteriumi utillevéllel lássák el. 6. A tagok beírása szeptember 13 — 14 és 15-én d. e. 9 — 12-ig, d. u. 3 — 8 ig a Herkules fürdőben történik, hol a pénztárnok és egy külön bizottmány jelenlétében a megérkező tag magát a nagygyűlés névkönyvébe beírja, és pedig vezeték és keresznevét, polgári állását, a szakosztályt, melyben működni vagy részt venni akar, tartandó tudományos (s már előlegesen s tisztán s olvashatólag leirt) értekezésének címét és állandó lakhelyét. — A beíratás után főlvételi jeggyel láttatik el, mely-nél fogva a beírt tagoknak minden jogaival és előnyeivel élhet; továbbá kap ugyanakkor szállási utalványt, az aradi XV. nagygyűlés évkönyvét, Mehádian tájrajzát s a gyűlés emlékére vert érmet. Szeptember 15-én este gyűlének össze a tagok a társalgási nagy teremben ismerkedési estélyre: 16-án d. e. 9 órakor lesz a megnyitó közgyűlés; d. u. 2 órakor közeled: 17-én szakgyűlések: 18-án szakgyűlések; 19-én kirándulás a vaskapun át Turnu-Severinbe; 20-án szakgyűlések; 21-én bezáró közgyűlés. A kirándulásokat a gyűlés tartama alatt egy bizottmány fogja előkészíteni és vezetni. — A szakgyűlések napjaink szabad óráiban bizottmányi ülések tartatnak, kisebb kirándulások tételnek Mehádian környékén, s a fürdők látogatnak meg, az esti órákban pedig népszerű előadások fognak tartatni. — A gyűlés bevégezte után a tagok csoportonként kirándulást tehetnek Anina, Steuendorf, Oravica kies vidékébe, a nevezetes köszvénybányákba vagy Konstanczinápolyba.

BELFÖLD.

Alvincz, augusztus 15-én 1872.

„Discordia maxima res dilabuntur.“

„Ervész a nép, mely tudomány nélkül való.“

Alsófehérmegye Alvincz mezővárosa egy igen szép és nagy horderejű ünnepélynek volt színhelye f. hó 12-én. A már csak néhány boldog emlékeztető kultusminiszter báró Eötvös által megteremtett, s az országgyűlés által szentesített törvényjavaslat, — a közös iskolák felállítását illetőleg, — régóta foglalkoztatá Alvincz derék előjárót és polgárait is; de hogy a nagyszerű gondolat, a fenséges eszme, nem maradt csak eszme, — csak pium desiderium, — hogy termékeny földre talált, annak fennirt napon adá fényes és dícséretre méltó tanubizonyosságát Alvincz polgársága, letéve egy közös néposkola alakjához, a minden ajku és felekezeti városi polgárság, díszes női koszu, az alvinczi s hozzá tartozó közlések iskolavendégei és az ezen ünnepélyre meghívott és megjelent megyei és szomszéd törvényhatóságok tisztviselői jelenlétében.

Az ezt megelőző napon, f. hó 11-én este érkezett a megye derék és érdeműs főispánja mélt. Pogány György, alispán tek. Imreh Ferencz ur kíséretében városunkba, kiknek fogadására díszes lovas banderium és szekerekben számos polgár ment ki a város határáig, hol az érkező vendégeket a városi képviselő elnöke Szócs Miklós üdvözlé röviden, de meleg szavakban, a városi polgárság nevében, mire a főispán megköszönte az iránta tanúsított tiszteletet és szeretetet. Ezután megindult a menet a város felé, hol a minden ajku és felekezeti nagy néptömeg összegyűlve várta vendégeit, zene, éljenkiáltás és taracklívések mellett kísérték őket szolgabíró mélt. Zeyk Antal ur lakására, hol a főispán ujjal köszöntet fejezt ki különösen a lovas banderiumnak a díszes fogadatlását. Esti 9 órakor nagyszerű fállyászenével tisztelte s lepte meg a városi polgárság megyéje szeretett főispánját, mely alkalommal borbereki ref. lelkész tisz. Tankó József ur szólott igen röviden a főispánhoz, kiemelve a következő nap nagyszerűségét, s megköszönte ő méltóságának azon jóindulatát, melylyel a városi polgárság ez ünnepélyre meghívását elfogadni méltóztatott. Erre főispán szólott egy szót, megköszönte a megtiszteltetést, mire az összegyűlt ajku polgárok nevében alvinczi gör. lel. lelkész Nicolai Maniu szólott a főispánhoz román nyelven, melyre a főispán szintén románul válaszolt, kiemelve a lelkész ur által is felemlített s különben is többször tapasztalt egyetértést Alvincz különböző nemzetiségei közt, s egyuttal bucsut vett az napra az összegyűlt polgárságtól.

Másnap 12-én délelőtti 11 órakor vette kezdetét a tulajdonképeni ünnepély, az építendő iskola udvarán, hova a főispán három városi képviselőtől

a megjelenésre felkérte, ismét lovas banderium és zeneszó mellett kísértették, hol szabad ég alatt, alvinczi ref. lelkész tisz. Péterfi László ur üdvözlé ő méltóságát, előadva röviden beszédében ez iskola kezdeményezését és a terv jelen alakban létrejöttét, mire főispán igen meghatóttan válaszolt Alvincz polgárságához, kiemelve ennek előrehaladottságát, emelkedett gondolkozását és békés egyetértését, mely által egyedül volt elérhető e közös iskola megteremtése, mely tettével első lép fel a megyében; — hozzátéve, hogy ő egyéb tekintetben is, — ezelőtt is, — de jelesen mostantól kezdve, Alvincz városát a megye díszének tekintette s tekintti, s épen azért mindig kiváló figyelemmel kísérte és fogja kísélni, mire beszéde végén az építendő közös iskola javára száz o. é. forintot adományozott, mely tette rendkívüli lelkesedéssel fogadtatott. Ezután megyei alorvos Lukácsy Victor mondott köszönetet az alispánnak, egyfelől, hol jelenlétével Alvincz polgárait szerencsétlenti, másfelől különösen azon jóakarattal, melylyel a városi képviselő megkeresése folytán Alvincz s hozzá tartozó testvér-községek évi munkáit az iskola számára átengedni szíveskedett. Az alispánnak a polgársághoz intézett pár szava után, borbereki ref. lelkész T. J. üdvözlé igen csinos beszédében, első tanfelügyelő kir. tanácsos mélt. Gáspár János és másodtanfelügyelő, gyulafejevári gör. lel. esperes főtisztelendő Papp Ágoston urakat, kiemelve közreműködésüket ez iskola körül, — áttérve azután a közös iskola épen nálunk szükséges és áldásos voltának fejtegetésére; kérve végül a mindenható áldását és kegyelmét, ugy azon egyesekért, kik a szent ügyért működtek és működnek, — mint magáért a szent ügyért. Erre szólott mindkét tanfelügyelő; G. J. beszédében — különösen a városi polgárság előrehaladottságát dicsérve, — a közös iskola kiváltatott fejtegette, egyenként száfolva meg azon állításokat, melyeket ellene felhozni szoktak, kimutatván egyszersmind a közös iskolák olyatén működését, mely a különböző nemzetiségeket és felekezeteket már a fogékony kiskorban egyetértésbe hozza egymással, mi nálunk — hol több nemzet és felekezet létezik — oly igen szükséges, s mely egyetértés csak is e korban, t. i. a gyermekkorban beoltatható az emberbe, — és egyedül ezen az uton a legbiztosabban, legkönnyebben és legegyszerűbben, a természetes együttlét, együtt neveltetés által; — P. A. szólott pedig román nyelven a jelenlét román ajku közönséghez, igen ékesen, szintén a békés egyetértést ajánlvá, szép hasonlatokban esetelve annak nagy hasznát. Végre alólt üdvözlé röviden a megyei és szomszéd törvényhatóságok megjelent tisztviselőit és a jelenlét összes vendégeit, megköszönte a jelenlétük által ugy a tanügy, mint kivált Alvincz polgársága iránt tanúsított rokonszenvük t és jóindulatukat. Minden beszédet hosszantartó éljenzés és többszörös taracklívés követte.

Erre következett maga az alapkövetétel. Legelőször felolvastatt az emlékirat, mely az alapítást magában foglalja, mely a jelenben hazánkban forgó ércpénzek egy egy darabjával, egy bádög szelenczébe zárva, egy az alapköbe vésett üregbe tétel. Miután építész Horváth Gyula, ki az alapkövetételt vezette, röviden az alapkö letételeknél szokásos ceremóniát elmondá, felhívta a főispánt, mint a megye legfőbb tisztviselőjét, hogy a szokásos három kalapácsütést tegye meg, az Atya, Fiu, Szent Lélek nevébe, átadván ő méltóságára e végre egy majdnem közönséges nagyságu, egészen tömör ezüstből készült kalapácsot, melyet egy ezüst vakoló kalánnal együtt alvinczi birtokos Glück Mór készítettelet tisztelet jelül főispán igen meghatóttan vett át. Főispán elvégez a három kalapácsütést, s utána többen folytatták. Mig az alapkö letételet, a zenekar Kölcsey himnuszát hangoztatá.

Ennyiből áll a tulajdonképeni alapkövetétel, melynek nagyszerűségétől ugy, mint a többek által fejtegetett közös iskola hasznától áthatva, a tanügy és Alvincz polgárai iránti érdeklődését tanúsítandó, a jelenlét vendégek egyike mélt. özvegy Barcsay Zsigmondné szül. báró Brukenthal Zsófia ő nagysága egy száz o. é. forintot urbéri kötvényt adott át az iskola javára. Adjon az ég sok ily derék nőt a hazának!

Az ünnepély végezte után, a vendégek s a városi polgárok nagy része a rendezett díszbédre mentek, melyen 65 személy vett részt. Az ebéd alatt — mely 1 1/2 órakor vév kezdetét — egymást érték a szebbnél szebb toastok.

Öt órakor odahagyta a társaság az éttermet a legjobb hangulatban, átérve mindenki a nap nagyszerűségét, s ez érzettől mintegy átszellemülve. Este fényes táncvigalom zárta be az ünnepélyt, melynek fényt emelte, hogy legelső vendégeink is részt vettek benne megjelenésükkel. Ennyi, s ilyen volt a nagyszerű tett, a közös iskola alapkövetételének ünnepélye! —

Alvincz városa valóban nem adhatá szebb jelt előrehaladottságának, emelkedett gondolkodásának, a század uralkodó eszmái átérésének, mint épen ez iskola, — még pedig közös iskola alapítása által.

Azoknak pedig, kik a fenséges eszmét tetten akarák és akarják megvalósítani, legyen büszkeségük azon öntudat, hogy ha egyebben nem is, legalább elismerésben részesülnek, ugy a város jelen polgársága, mit azok által, kik ez iskolában fogják nyerni első neveltetésüket, mint szintén minden oly egyén által, ki a tan- és nevelésügyet szívesen hordja, ki-

nek gyermekei vannak, s azok iránti kötelességét és ha nem is teljesítheti, de legalább érzi és tudja. Ez nekik fáradozásaiért a legnagyobb jutalom bizonyosan, mert e közismerés szüli az önmegelégedettséget és önbizalmat, melyek már a földi boldogságnak egy része! —

Engedje a mindenható, hogy mielőbb megnyitását ünnepelhesük és közölhesük ez iskolának, s hogy olvashassuk, — hallhassuk, hogy sokan követék e város példáját, felismerve, hogy csak ha általános művelődésre törekedünk, a tudományoknak hódolunk, s azoknak oltart emelünk, érhetjük el itthon hazánkban azt, mit ohajtunk, — a békés egyetértést, mely szüli magát a békét; — anyagi jobblétet, valódi erkölcsösséget és vallásosságot, melyek egymásnak kölcsönösen kiegészítő factorai, melyek nélkül a tudomány csak egy váz, mely hamar összeomlik; — s érhetjük el a külföld előtt azt, mit elérnünk kell, elismerést, mely szülő-anya a tisztelet- és becsületnek! —

Bezárom már én is tudósításomat azon ohajtással, mely az alapköbe betett emlékirat végén áll: Legyen ez épület ugy az erkölcsi mint értelmi felvilágosodottság hajléka! —

Deák Mihály.

Oláhfalú, aug. 4.

(A választó közönség nyilatkozata.) A „M. Polgár“ ideai aug. 2-áról kelt, 175. számában több állítólagos oláhfalvi választó egy interpellációt intézett képviselőnk, Urváry Lajoshoz.

Ez interpellációra megfelelt már képviselőnk, a magunk részéről is azonban visszastartjuk az abban foglalt rágalmakat, a mai nap tartott gyűlésünkben a következő nyilatkozatot határoztuk el, melynek főlvtelére a t. szerkesztőséget megkérjük.

A „Magyar Polgár“ említett cikkére kijelentvén, hogy az merő rágalom és hazugság, egyszersmind részletesen is kívánunk válaszolni, annyiban, a mennyiben az ügy Oláhfalú választó közönségét is nagy mértékben érdekli. Lázár Mihály főispán ur soha, sem gyűlésben sem magánkörökben a kath. öt pontot elő nem hozta s azok el-vagy el nem fogadásáról semmi említést nem tett; s feltéve, de meg nem engedve, hogy Lázár Mihály főispán ur a kath. öt pont elfogadására nézve előttünk nyilatkozott volna is, mi azokat el nem fogadva, egyszerszen visszautasított volna s ezen eljárásunkban találjuk föl lelki nyugalmunkat. A főispán ur nekünk furdókat, vagy fehér bikákat nem ígért, hanem arra buzdított, hogy a furdókat igyekezzünk virágzó állapotba hozni, mert ez a közönség jólétét fogja előmozdítani.

Mi a katolikuságot nem féljük, mert az minálunk szilárd alapon nyugszik, hanem hogy a katolikuság köpenye alatt ezután is mindent el lehessen követni, — azt már tagadjuk, s annak mindenkor elene is leszünk. Nagyon csodálkozunk azon, hogyan képes cikkíró ily merész és a műveltség legaljában modorálva megtámadni Urváry Lajos képviselőnköt s még jobban csodálkozunk azon, hogy feltételeket szab képviselőnk elé, melyeknek el-vagy el nem fogadásától teszi függővé képviselői állását. Mi a cikkíró ily erőszakos támadásokra nem hatalmaztuk fel s mint hivatalos prókátort az ajtó mögé utasítjuk.

Hogy az eljáróság Oláhfalú választóinak becsületét áruba nem bocsátotta, hanem a választást a törvények szemmel tartásával, a választó közönséggel egyetértésben intézte el, annak megdönthetetlen bizonyítéka az, hogy a választás ellen 623 jogosított választó közül senki főlszólamlást nem tett.

Hogy cikkíró és társai lelki üdvösségüket sem Urvárynak, sem Deáknak, sem Kossuthnak el nem adják, arra nézve feleltünk az, hogy ily üdvösségre sem Urvárynak, sem Deáknak, sem Kossuthnak szükségé nincs, s ha a világpiaczn az ily lelki üdvösséget áruba is bocsátának, ennek megvételtől az illetők undorral fordulnának el. Tehát midőn 623 választó nevében így nyilatkoznak, azt hisszük, hogy a közvélemény megcáfolya látja cikkíró legből kapott minden támadásait, s azért egyszersmindkorra e téren végeztünk cikkíró és társaival. Kelt Oláhfalú város képviselőválasztási joggal fölrüházott választó közönségének 1872. augusztus 4-én tartott képviselőgyűléséből. — Lakatos József polgármester, Mihály Mihály főjegyző, Tankó Ignác városkapitány, Finta György tanácsos, Dániel Károly aljegyző, Both Ferencz, Molnár József, József Imre pénztárnok, Lőrincz Lukács, Bíró Mihály, Dániel István, Tankó Balázs, Farkas Vendel, Kotán János, Balás András, Hatos György, Balás József, Hegedűs Ferencz bíró, Simo Gábor, Márton András, Both György, Lőrincz Ferencz, Both György ifj., Ambrus Mihály.

F ő l h í v á s

a hazai néptanító-egyletekhez.

A „Kolozs-dobokamegyei tanker. néptanító egyletnek“ közp. választmánya — több oldalról fölmerült ohajtások (folytató — azzal bizta meg az egylet gyakorlati szakemberekből álló nevelés oktatási szakbizottságát, hogy a népiskolák számára a köznevelésnek s a paedagogiai elveknek, valamint az 1868. XXXVIII. t. cikknek, de egyszersmind a lehetőségnek megfelelő „tantervet“ dolgozzon ki, és pedig különböző tekintettel a vallás- és közoktatási

ministerium által kiadott hasontárgy munka hiányainak földterítésére.

Ezen munkát az érintett szakbizottság számos, jeles szakemberek részvételével megtartott ülésen elkészítette s miután a munkát célszerűségről az egyet közp. választmánya is meggyőződött, sietett azt Stein János kolozsvári könyvkidőltő ur vállalkozása folytán kinyomtatni s a közhasználatnak átadni.

A mű „Tanterv a népiskolák számára” czimen 4¹/₂ 8-adrét iv tartalmu füzetet képez, s két fő részre oszlik, melyek elseje az egy tanítóval bíró népiskolák tantervét adja elő. Mindkét részhez az általános- és részletes óraterveket feltüntető táblázatok vannak csatolva.

Mivel e mű élénken érzett közszükséglet pótoland, midőn annak már a f. hó végén megjelenésére a társaságok becses figyelmét felhívni bátorodunk, egyszersmint kérjük a néptanító-egyleteket, hogy e munka terjesztésére vállalkozni s az által törekvéseinket pályatársi jóakarattal elősegelni sziveskedjenek.

E czélból a mű kiadója bármelyik hazai néptanító-egylet t. elnökségének megkeresésére szivesen küld az egyet elnökökhez e'arúsítás végett példányokat s a szokásos könyváruai számlákat az illető egyet javára leszámításba hozandja.

Egy füzet ára csak 25 kr. o. é. Elárúsítás céljából történő megrendelések, az egyet elnöke lakhelyének s utópostájának, valamint az elárúsításra megrendelt példányok számának pontos kitétele mellett, Kolozsvárra, Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Reméljük, hogy ügytársaink készséggel vállalkoznak a „Népiskolai tanterv” elterjedésének közvetítésére, annál inkább, mivel a könyváruai számlák által az illető egyetnek némi anyagi hasznót is szerezhetnek.

Viszontszolgáltatunk följánlása mellett ügytársi tisztelettel maradtunk:

Kolozsvárt, augusztus 5-én 1872.

Szabó Endre, Indali Péter,
egyleti titkár, egyleti elnök.

Törvénykezési csarnok.

A helyi kir. törvényszéknél folyó 1872. év augusztus 14-én megtartott nyilvános végvártárgyaláson jelen volt kir. törv. bíró Bauer János mint elnök, a kir. ügyészség részéről Drágos Elek kir. alügyész, vádlott Botheran Lika s védője ügyvéd Komáromi Ferencz, — a bírósági személyzet és tanuk.

A tényállás a következő: 1871 év november 27-én m.-szopori juhászok Botheran Lika és Bara Pável a falu koresmájá előtt pálinkázván, Marginean Alexandru nevű falusi ember körükbe elegyedett s Botherán Likát, a kire haragudott azért, mivel azon nyáját, a melyet ez őrzött, tőle vették volt el, meg akarta verni. Botherán Lika félvén, hogy Marginean Alexandru, a ki az nap őt folytonosan üldözte, itt as állapotában őt még bajba keverheti, — társával együtt felkelt s a mezőn levő juhnyája felé indult. Alig haladtak azonban 30—40 lépést, a midőn Marginean Alexandru testvére Juonnal együtt nagy szitkozódások között kezében azonban csakis egy pálinkás üveget tartva utánnok futott, s őket megállapodásra kényszeríté. Bara Pável a vakmerőn neki rohanó Marginean Alexandrut botjával hadonázás által eltávolítván, Marginean Juonnal kapott össze, — a mig az a magára hagyott Botherán Likára ugrott s kezéből a botot kicsavarta. Nemsokára ezután a közel állók látták, hogy Marginean Alexandru felfordul és Botheran Lika kezében egy véres kést tartva futni kezd. Erre többen a hely színére futván, Botheran Likát elfogták, s a másikat holtan hazaszállították.

Az orvosi szemle szerint a halál oka volt az, hogy a kés a baloldali 4 és 5-ik bordapercz között a szívbe szurattott. Botheran Lika elismerte a vizsgálat rendén, hogy Marginean Alexandru az ő kezében talált kés általi szurás folytán halt el, azonban azt állította, hogy az az ő akaratián kívül úgy történt, hogy a midőn ellenfele a botot kicsavarta kezéből, ő a bicskát kivette, s védelmi magá elé tartotta, s ekkor a más két dulakodó társai az elhaltat megtasztatván, ez úgy esett bele a bicskába.

A végvártárgyalás rendén beismerte azonban, hogy ő a futást készakarra tette, hogy magától a támadást elhárítsa. Ezek alapján közzádló a tényben emberölési büntényt látván, kéri vádlottat a tulajomó enyhítő körülmények szerint három évi súlyos börtönrre elítélni. Védő ügyvéd sem tárgyi sem alanyi bizonyítékot nem talál s kéri védenecze felmentését.

A kir. törvényszék rövid tanácskozás után Botheran Likát emberölés bűnéért két évi súlyos börtönrre ítélte. A kir. ügyész az ítéleten megnyugodott, — vádlott 24 órai gondolkodási időt kért.

Nyilatkozat és fölhívás.

A „Magyar Polgár” idei 180-ik számában egy gyergyói polgár aláírásával megjelent egy cikk-irásban személyünk ellen szórt azon alaptalan állításokat, mintha mi a lefolyt követválasztás alkalmával pénzvesztéget, ígért, íjlesztgetés és bezárásokkal a választó polgárok között korteskedtünk volna, szemtelen hazugság és rágalomnak nyilván-

nitjuk s felhívjuk az ezikkirót, hogy a további törvényes lépéseknek megtehetése végett magát nevezze meg.

Gy.-Szt.-Miklós, aug. 14 1872.

Benedek István, Péter Lajos,
iroda igazgató, törv. sz. írnok.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, auguszt. 19.

— Ö Felsége a magyar királyi igazságügy-miniszter előterjesztésére bírákká és pedig a kolozsvári törvényszékhez: Péterffy Domokos abrudbányai kir. alügyész; a n. szebeni törvényszékhez Drotleff Vilmos ujgyeházi járásbíró; a gyula-fehérvári törvényszékhez Györfy Titus gy. fehérvári ügyvéd; végre albirákká az abrudbányai járásbíróshoz Fülöp Sándor törvényszéki jegyzőt és a kézdí-vásárhelyi járásbíróshoz Fejér Károly bereczk-városi volt egyesbíró albirákká nevezte ki.

— Ö Felsége születése napját megelőző este városunk köz- s magánépületei ünnepélyes fényárban usztak; a városház előtt Salamon derék zenekara játszta a Kőlcsey Hymnusát és néhány dalt; a tisztikar pedig mintegy 60 terítékű lakomát rendezett a „Stadler“-kertben, melyhez a hangulatot ugyancsak Salamon népzene-szűnk kedvertől vonója adta.

— A kir. igazságügyminiszter a csikszredai kir. törvényszékhez telekkönyvvezető segédé Schőn Vincze, telekkönyvi helyszínelési biztost nevezte ki.

— A ref. egyházkerületi közgyűlés tegnap reggeli 9 órakor, a ref. főiskola nagytermében mintegy százötven tag jelenlétében nyitott meg. A gyűlés hangos éljenzéssel fogadta az agg főgondnokot, b. Kemény Ferencz ő exját, ki negyven év óta mindig tevékeny szerepet vitt az egyház ügyeiben s ki halhatatlan érdemeit szerzett magának a teren. Elnöki megnyitó beszédét többször éljen szaktitá meg s ő maga is, ki mint mondá „az örökkévalóság intését hallja”, de ki végletekkel is hazája s egyháza javáért esd’ meghatva nyitja meg a gyűlést. Ezel az egész testület a templomba vonult, hol Nagy Péter püspök ur megható imája, dr. Kovács Ödön emelkedett szellemű, szabadelvű eszmékben gazdag beszéde és a püspök ritka szónoki erővel tanuskodó szónoklata után 20 ifju lelkész beavatása következett. A közöket a kolozsvári dal-kör szokott szabatossgal előadott dalai tölték be. Ma a tulajdonképi tanácskozás vette kezdetét.

— A Boér Emma kiasasszonynak pesti szerződésére vonatkozó hír nem volt egyéb, hirlapi kacsalál. A tisztelt művész, mint egész hiteles forrásból irhatjuk, továbbra is színházunknál marad épen nem gondol arra, hogy művészi pályájának kététes dicsőségét a nemz. színpadon keresse.

— Kassayné „Gertrud” királynőt a „Sz. S.” szerint mult pénteken oly alakításban mutatta be a nemzeti színpadon minőt az előtt csak Jókaynéól láthatott a pesti közönség.

— A kolozsmonostori gazdasági intézetben az iskolai tanév tegnap 10 órakor fejeztett be. Az intézet érdemud igazgatója: Kodolányi Antal és Veres Sándor gazd. tanár az ifjusághoz bucsu beszédet intéztek sz. orgalom és kitartásra ösztönözvén a növendékeket. Az intézetben ugyancsak ma fog elkezdődni a közökt. minister által behívott néptanítók gazdasági póttanfolyama.

— Iróink körében, mint halljuk, nagy mozgalom uralkodik. A tervezettség egy szépirodalmi és kritikai lap megindítása körül forog. Örvedetes jelenség, ha az ügy vezetése szakértői tapasztalt kézbe jut, mire, mint mondják van is kilátás. Egyelőre áldozattal járó vállalat lesz ugyan s nem csak anyagi, hanem szellemi erő tekintetében is aligha nehezségeket nem kellend a lapnak küzdenie. De ha a kezdet nehezségeit túléli; ha nem „erdélyi” separatistius, hanem általános „irodalmi” tekintetű lesznek az irányadók: akkor örömmel üdvözöljük e vállalatot, mely társadalmi tekintetben is örvedetes lendületet adhat tespedő közéletünknek s az üres politizálásba fulladt magyarság ábraszótjéül szolgálhat.

— Magyar munkások a bécsi munkás kiállításán. A bécsi munkás kiállítás folyó év május első felében nyit meg és július hóban zárattott be; részt vett a kiállításán 800 munkás. A magyar korona országaiól is jelent meg néhány munkás a versenyterén köztük tudtunkkal Pestől három, s mind a hármát éremmel tüntették ki. Az éremeket folyó hó 15-én délután dr. Szabóki kézbesíté buzditó szavak kíséretében az illetőknek, a kath. legényegylet helyiségében. Ermet kaptak: Löfler Antal asztalossegéd ékszer szekrényért (a 8 lk érmet kapta ezuttal) Gáspár Imro műkapuzárért. Jelinek Nándor aranyhal tartóért.

— A közelebb elhunyt gr. Rhédey János mint az „E-r” értesül 130,000 forintot hagyott iskolai célokra. Többi közt a mármaros-szigeti lyceumnak is 10,000 forint.

— Dürer Albert eredeti kéziratai Zágrábban. Dr. Brunner Sebestyén, ki a művészet történetéről már több művet adott ki, legújabbán felfedezett azon 10 eredeti kézrajza is, melyek a zágrábi érseki könyvtárban vannak s Dürer Alberttől származnak. E rajzok most Mihálovics zágrábi érsek

meghagyására mint meg annyi műkincsek a könyvtárban különös gondnal őrzitlenek.

— A déval (Hunyad megye) állami fitaaitó képezdében az őzi tanképesítő vizsgák f. évi sept. 28-ik és következő napjain fogtak megtartatni, még pedig magyar, vagy román nyelven. Miről az ezen szigorlatra lépni kívánó tanítójelöltek azon ügyelmezettel értesitem, hogy eddigi foglalkozásuk, végzett tanulmányaik és erkölcsi magokviseléséről szóló bizonyítványokkal fölszerelt folyamodványukat hozzam legkésőbb sept. 9-ig annyal is inkább nyújták be, mert a később jelentkezők a fennálló szabályoknál fogva nem bocsáttatnak fel a vizsgákra, Déván 1872 aug. 15-én. Bárdosy Gyula, m. tanfelügyelő.

— A pesti népszínház ügyében a feltételek megállapítása végett kiküldött bizottság munkálatait elkészíté s a tanácsnak előterjeszté. E szerint a felállítandó színházban csak magyar nyelvű előadások tartathatnak. A tér nagysága akkor fog megállapitadni, ha Miklóssy a terveket bemutatja. Az engedély hat évre, vagyis 1873. évi január hó 1-étől 1878. évi december hó 31-éig szól. Miklóssy a tulajdonjog elismerésül tartozik évenként a városi pénztárba egy aranyat fizetni, az engedélyért pedig egyszer s mindenkorra 200 forintot letenni a városi szegények javára. Az engedélyjog mint személyes jog másra át nem ruházható. Tartozik továbbá Miklóssy évenként ügy jótékonyezélu előadást tartani a josephinum, a szegényház, a leány árvaház és a városi tisztviselők nyugdíjalapja javára. — Ő viseli az állami s községi közterheket és a rendőri felügyeleti költségeket. Az engedély lejárván, köteles az épületet hat hét alatt elhordatni, különben a város által az ő költségén fog az eszközöltetni, hasonlóan köteleztetik eljárni akkor is, ha az előadások bármilyen időközben beszüntetnének.

— A marosvásárhelyi iparosok az egyik ottani csizmadinál gyűlést tartottak az egyesülés érdekében, a hol elhatározták, hogy a tokaji iparos egyesület alapszabályait kinyomattják. Az iparos világ ébredése mindenesetre szebb jövő hajnalát sejteti velünk. Első sorban mindenesetre ők vannak hivatva jobblétük feltételein vállaltva munkálni.

— A n.-szebeni Teréz-féle árvaházban egy Knecht-féle alapítványi hely ürességben van, miről az „Egyh. és iskolai hetilap” oly észrevétellel értesíti az érdekelteket, hogy folyamodványukat idei szeptember 20-ig az erdélyi püspöki hatóságnál nyujtsák be.

— Küküllőmegye alsó választókerületében a képviselőválasztás aug. 26; felsőkerületében pedig 28-ik napjára van kitűzve.

— A bécsi Künstlerhaus jelenlegi kiállítását meglátogatva csak két-három magyar eredetű képre akadunk. Látszik, hogy nevezetesebb festőink valamennyien nem a Wien partján emelt, hanem a Práterben emelendő palota számára forgatták ecsetjeiket. A ránk atyafiságos érdeklől körül képek közül két két tájképet találunk, Markó gyöngébb művei közül és három életképet Benzától. E fiatal magyar festőt újabb időkben meg-megemlítik Bécs művészei körében; mi az életképeket látnak először tőle. Kicsiny kompozitók, vékony motívumokkal, erőteljes rajzzal és erőlködő színhatással. Oly vastag ecsettel vannak festve, mely teljesen nélkülözvén a szabad könnyedséget, aképeket szinte befejezetlennek tünteti föl. Ha ki nem volnának állitva, nem kételkednénk rajta. A magyar festők annyi elismerésben részesülnek a közönség részéről, hogy ez úgy látszik, felbátorítja a Bécsben tanuló, fiatal festő hazánk fiait, hogy ily kevés gondallal készült képeikkel a Künstlerhausba lépjenek. Csak másnak ártanak vele s maguknak se használnak, mert a bécsieknek annyi műterzők, hogy olcsó árú (2—300 frt) daczára is megalakítják az efféle képekkel addig a művészek házának termeit, mig végre a szállást föl nem mondják nekik. Különben az egész mostani kiállítás nem tartozik az értékesebbek közé. Egy az újabb időkben hallatlanul fölkapott müncheni festő, Böklin egy „Vénus születésének nevezett capricé ayal boszantja a közönséget. A Vénus haja szalma, természet maga is alig bírja, nem-hogy a delphin; és a tenger hajjai kékgálizkóbbi vannak faragva. A műnsteri Goerke egy nevétsége történeti képet állított ki: Leideni János halálra ítélt nejét Erzsébetet”, melyet a halál borzalmas árnya helyett egy házi veszekedés komikus színe vesz körül. Van azonban a neves csataképfestőnek, Faber de Eaurnak egy kitünően sikerült kis torzképe „Don Guizote”, Pechtnek egy elegáns salon festménye „Goethe a karlsruhei udvarnál 1775-ben”, Chiericinek egy kedves életképe „A meghalt kedvencz” (az életképfestők ezerszer megölt madarával, de finum ecsettel és kedéllyel a felfogásban) és több sikerült tájkép.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás

A tordai kisegítő pénztár egyet forgalmáról július havában 1872

Bevétel.

Pénztári maradék júniusról	frt. 21370.70
Havi betét	21953.14
Könyv díj	29.50
Kamat, drovissio és váltó díj	1794.42

Bélyeg díj 82.15
218 tagtól visszafizetett kölcsön 74420.—

Összesen frt. 119649.91

Kiadás

238. váltó mellett	frt. 79719.—
Kezelési kiadás	365.19
Bélyegre	82.15
Tőke visszafizetés	14630.77
Pénztári maradék	24852.80

Összesen frt. 119649.91

Közli az igazgató választmány

Torda Augusztus 9-én 1872.

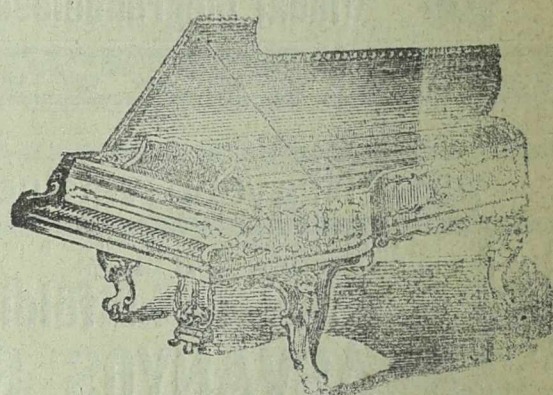
Távíratitudósítás a bécsi tőzsdéről.

Aug. 17 én 5°. Metalliques 100 frt 66 55
Kamat — 5°. Nemzeti kölcsön 100 frt 71 90
1860. Kölcsön 103.25 Bankrészevény 885. Hitehiteleti részvények 342.40. London 10 ft. st. 199 85.
Bécsi 108.10. Ca. fr. arany 5.26 Napoleonor 8.72.
Urbéri kötvények: Magyarország 8125 Temesi 81.25 Erdélyi 79.75. Horvátországi 83.75.

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

Nyilttér.)*

KOLOZSVÁRTT

DEMJÉN LÁSZLÓNÁL

kaphatók a legjobb bécsi

zongorák

gyári áron és felelősséggel.

Biasini gyorskocsi menetrendje

1872. augusztus 1-sőtől:

árlaszállítással.

Kolozsvár, Szamosújvár és Deés között. Kolozsvárról indul a gyorskocsi Szamosújvár és Deésre naponta délután 3 órakor, Deésről Kolozsvárra naponta délután 1 órakor. 1 hely ára Kolozsvárról Szamosújvárig első és közbelső coupeba 2 frt 30 kr. a hátulso coupeba és a bakon 1 frt 70 kr. Kolozsvárról Deésig vagy vissza első és közbelső coupe 3 frt — hátulso coupe és a bakon 2 frt 50 kr.

Kolozsvárról Felvinczre naponta kétszer reggeli 3, és délután 4 órakor. Első hely 4 frt hátulso 3 frt 50 kr. Tordáig vagy vissza 2 frt.

Minden utas 30 font szabad pondgyaszt vihet magával.

Kibédi Biasini Domokos.

Minden betegnek erő és egészség gyógy szer költség nélkül:

Revalesciere Du Barry

Londonból.

Egy betegség sem állhat ellent az izletes Revalesciere du Barrynak és a gyógyszer költség nélkül eltávolít minden gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mi-, rigy-, nyakbántást, lélekzést, hólyag-, s vesébajokat gümőkört, aszkört, asthmát, köhögést, emésztetlenséget, dugulást, hamenést, álmatlanságot, gyengeséget, aranyerőt, vizekört, lázat, szédülést, véráramlatokat, fülzúgást, rosszullétet és hányást, míg a terheséggel együtt, a diabetest, melékört, elsoványodást, köszvényt, sápkört. Kivonat 73,000 tanúsítványból, oly esetekben, melyek a gyógyszernek ellenállottak.

Ereainvill, (Seine Inferieure) 1863. nov. 27. Harmin, zhat év óta borzasztó szenvedtem ástmban (rövid lélekzet) és minden éjfel négy-ötösről fel kellett kelnem, hogy meg ne fuladjak. Minden gyógyszer siker nélkül maradt. Nyolcz nap óta eszem du Barry Revalesciere-jét és csodálatosan jól érzem magamat, zavartalan álom és szabad lélekzéssel, melyet már évek óta nélkülözök. Az égneek és önnék legyen hálá.

Büllet, lelkész.

Beer (Niederrhein, France) 1861. jun. 4. A Revalesciere nálam csodásan hatott. Látszólag merült erőm visszatért, és új életet érezek, mint ifjúságomban. Étvágyom, melyet több év óta elvesztettem, visszatért és a terhes agynymom, mely 40 éven át kínozott, felhagyott. Újjászületve érzem magamat.

Ruff Dávid, földbírókcs.

58,782 sz. bizonyítvány.

Soká szenvedtem étvágytalanságban és evés utáni hányásban. Az ön jeles Revalesciere je megszűntette a hányást és étvágyamat helyreállította. Meggyőződésem az ön Revalesciere re-jének jellesegről indít arra, hogy azt más szenvedőknek ajánljam.

Berger Károly.

62,914. sz. bizonyítvány.

Weskau, 1868. sept. 14.

Minthogy éveken át idült aranyeres bajaim, májbetegségem és eldugulásom ellen hiába alkalmaztam minden orvosi segélyt, kétségbeesésben az ön Revalesciere-jéhez folyamodtam. Nem adhatok elege hálát a jó Istennek és önnék az értékes természetadományért, mely rám kiszámthatlan jótét volt.

Steinmann Ferencz

Táplálékba levén mint a bus, a Revalesciere jelöltek 6. gyermekeknek 50-szeres árát megtakarítja a gyógyszernek. Bádagszelenczében fél fontos 1.50, 1 fontos 2.0, 2 fontos 4.0, 5 fontos 10 frt, 12 frt 20 frt, 24 frt 36 frt. Revalesciere chokoládé por- és tábla alakban 12 csésére 1.50, 24 csésére 2.50, 48 csésére 4.50, porban 120 csésére 10 frt, 238 csésére 20 frt, 576 csésére 36 frt — Kapható: Barry du Barry és társaiál Bécs. Wallfischgasse 8 sz. Kolozsvárt: Binder gyógyszerésznél. Pesten: 16. rók, Linben: Haselmayer, Prágában: Kurth J., Brinnben: Eder E., Debrecezenben: Mihálovics István gyógyszerésznél, Duna-Földvár: Nadhera Pálnál, Károlyváros: Brilli F.-nél, Kaznában: Lovak Károlynál, Maros-Vásárhely: Fogarasi Dömötörnél, Pozsonyban: Pisztori Felixnél, Székes-Fehérvárt: Dieballa Györgynél, Vághelyen: Conlegr Ignácznál, Csernovitzban: Schuirch Ignácznál. Varasdon: Dr. Halter A.-nál, Ágrámban: Irgalmasok gyógyszerházában, szonkvil a bécsi ház postai utárvány vagy utánvét mellett szétküldi.

*) E rovat alatt közöltek a szupán a sajtóhatóság irányában válat felelősséget a szerk.

(306) (3-10)
Karvazy Gyulánál Kolozsvártt:

ZSIR

a legtisztább és legjobb kupája 1 forint o. é.
 1, 2, 3, 5, 10 és 20 kupás edényekben.

SZALONNA

a legszebb 1 font 44 krajczár o. é.
 Nagy mennyiségben jutányosabb árban.

Kenyer-liszt

1½ mázsás zsákokban mázsája 6½ frt. o. é.
 Mindenféle lisztek nagy és kis mennyiségben
 a legjutányosabb árban.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Nagyobb vételnél kedvezmény.

Van szerencsém egész tiszteltet a n. érd. t. cz. közönséggel tudatni, hogy
 üzletemben ez időre is az alábbi irt

**bel- és külföldi természetes
 ÁSVÁNYOS GYOGYVIZEK,**

a legnagyobb mennyiségben megérkeztek, melyekből a legjutányosabb áron felelős-
 ség mellett szolgálhatok, u. m.:

Adelheid-jodforrás, (Adelheidsquelle Jodwasser), borszé-
 ki, bikszárdi, buziási, carlsbadi-Schlossbrunn, carlsbadi-
 mühlbrunn cigelkai-jod, csizi-jod, előpataki, Friedrichshalli,
 gleichenbergi, halli-jod, ivándai, kissingeni, korondi, marien-
 badi, püllnai, sulini, seidschützli, szilácsi, sztojka, sz-
 jakabi, selti, Spái, schwalbach, türi, „Hunyadi, Rákóczy
 és Erzsébeth,” budai gyógyvizek. Az itt elő nem sorolt
 vizek ha azok üzletemben nem találhatók, megrendelhetők
 s gyorsan eszközöltetnek.

Ajánlom továbbá mindenféle színi

**száraz és olajbatört nagy festék
 és lack RAKTÁROMAT,**

minden hozzá tartozókkal, továbbá ajánlom a legkínálóbb fajta
padozat fénymazomat

(fusbóden-pászt)

hozzá szükséges lakkal együtt melyek Kolozsvártt csak nálam kaphatók s
 bár mily nagy mennyiségben szinten felette olcsó ár mellett tisztelt vevőimnek, vagy
 megrendelőimnek szolgálatára állanak.

CSIKY IMRE,

Kolozsvártt.

Legujabban megjelentek

és **Stein János** könyvkereskedésében
 Kolozsvárt kaphatók:

A felvilágosodás

keletkezésének és befolyásának történelme Európában.

Irta Lecky W. E. H. Fordította Zsilinszky Mihály.

Megjelent eddig 2 füzet. Egy-egy füzet 1 frt.

Az én ismerőseim.

Beszélyek. Irta Tolnai Lajos. Ára 2 frt.

Az életunt betyár.

Irta Besze János. Ára 80 kr.

Adalékok

a legujabb theologia történetéhez.

Dr. Schwarz Károly negyedik német kiadása után.

Fordította Kovács Albert. Ára 5 frt.

ROCAMBOLE IFJUSÁGA.

Regény. Irta Ponson du Terrail. 4 kötet. Ára 4 frt.

Népszerű egyházi beszédek.

Irta Bartók János. Ára 1 frt 40 kr.

Társadalmi bajaink

különös tekintettel az öngyilkosságra.

Irta Dobránszky Péter Ára 1 frt 30 kr.

Magyarosan.

Irta Gyergyai Ferencz.

„A magyarnyelv sajátosságairól”
 irt jegyzetekhez.

Ára 1 frt 40 kr.

Németország a Tuileriákban.

Érdekes szemelvények e munkából:

L'Allemagne aux Tuileries de 1850—70.

Collection de Documents tirés du Cabinet de L'Empereur.

Fordította Luby Gyula. Ára 1 frt.

PHYSIOLOGISCHE BILDER

von Dr. Ludwig Büchner, Verfasser von „Kraft und Stoff“ u. s. w.

Erster Band.

Zweite, vermehrte und verbesserte Auflage.

Ára 3 frt 80 kr.

Helység névtár.

A királyhágón inneni rész

(Erdély)

községeinek betűrendes névtára.

A közigazgatási és legújabb törvényszéki felosztás szerint, a posta-
 kerületek, adóhivatalok és az orsz. vásárok kimutatásával.

Hivatalos adatok után összeállította B. L.

Ára 1 frt. 50 kr.

Ezen 10 nagy ívre terjedő munkával, a melyben az eddigi hasonló munkákban előforduló hiá-
 nyok gondosan pótolva vannak, nem csak hivatalnokoknak, hanem általában minden ügyes-
 embernek egy nélkülözhetetlen kézikönyv van nyújtva, a melynek becsét főleg azon körülmény emeli,
 hogy a helység-nevek az Erdélyben divó mindhárom nyelven előadvák s a betűrendben alkalmely elne-
 vezés alatt feltalálhatók. Általában oly mű ez, a mely az állami életben előfordulható bármely körü-
 mény közt pontosan kijelöli a községek politikai, törvényszéki, adóhivatali, továbbá utolsó postai ho-
 vatartozását, s a hol orsz. vásárok szoktak lenni, ezek napjait is kimutatja.

A folyó 1872-dik év tavasza folytán megjelent „Helység névtár” nyom-
 tatása közben történné a közigazgatási hatóságok szervezése, legtöbb helyen meg-
 lön változtatva a megyék, székek és vidékek régi járási felosztása, és a „Helység
 névtár” e tekintetben hiányosnak mutatkozott; a mely hiányt pótolandó, egy
 Toldalék kiadása vált szükségessé, a mely most hasonlólag megjelent, s a tör-
 tént változásokat tünteti fel, és a „Helység névtár” mellé elkerülhetlen szükséges.

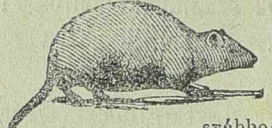
E Toldalék a „Helység névtár” minden példányához ingyen fog mellékelteni,
 mint annak kiegészítő része, és ahoz a „Helység névtár” eddigi birtokosainak is
 igénye levén, felkértem, hogy az iránt reklamálni sziveskedjenek, és azonnal
 meg fog küldetni.

Kolozsvár, június 30-kán, 1872.

Stein János,

erd. muzeum-egyl. könyvtár s a „Helység névtár” kiadója.

(5-15)
„WIENER COMMISSIONS-BANK”
 (265)
 A
 tőzsdé-irodája s váltófizlete
 elvállal bármennyi tőzsdéi, váltó-, s bank-üzletet.
 Helybeli s vidéki megbízások leggyorsabb idő alatt biztossan s ala-
 posan eszközöltetnek, s a tőzsdé iroda által bevásárolt értékpapírok s
 váltók tekintettel a pénzügyi mindenkor állására, a legjutányosabb
 feltételek mellett szállítanak.
 Az üzlet helyiségek naponta reggel 9 óráig délutáni 6
 óráig folytonosan a t. cz. közönségnek nyitva állanak.

(157) (6-6)

 es. k. szabadalmazott s
 az orvosi testület által
 megvizsgált és jónak ta-
 lált patkány, házi és me-
 zői egér-vakond és
 avábbgápusztító
Arkánium
 melyet sokféleképen utánoznak, valódi minő-
 ségben
 Kolozsvártt Fölly és Hutflesznél
 (a főúton), M. Vátsárhelyt Főgarasi Demeter-
 nél, Brassóban J. L. Heshaimornél, Seges-
 vártt és Szébenben J. B. Misselbacher és
 fiaínál kapható 1 nagy bádog 1 frt., kisbádog
 80 kr. Egyes bádog megrendelése is utánvétt
 mellett gyorsan teljesíttetik. Ugyanott kapható czt-
 rom-kendő, egyedül szer a fagyhólyagok és tyúk-
 szem ellen, 1 téglly 50 kr.
 Ismét egy kivonata a sokfelől érkező tudosítá-
 soknak:
 Mitán az üttől kapott es. kir. szab. egér
 és patkány pusztít Arkánium kitűző szolgálatot tett,
 legyen szives még egy nagy adagot küldeni posta
 utánvétellel.

(204) (21-4)
A Liebig-féle Kumys kivonat
 a bácsi egészségügy hatóság által gyógyszerül elismert és a krakói tudós társaság által ki-
 válólag ajánlt s ezért a legelső rangú orvosi facultások egyhangzó véleménye szerint az
 első hely illet meg minden eddigi a földkór ellen használt és alkalmazott szeret sorában. Gyor-
 san és biztosan gyógyítja a tudósok által legújabb (a legújabb tudósok) nyomán, a gronokai
 csatornák, Ananie-t; vérszegénységet, a mely most hasonlólag megjelent, s a tör-
 tént változásokat tünteti fel, és a „Helység névtár” mellé elkerülhetlen szükséges.
 (ismertető jeli: vermagynak, mell. ház és telekvezény); gyomor, bel- és gronokai
 használati követelmény; Chlorosis, (székür); Asthma, i, Sorvadást, Hátge-
 rincorvadást, Hysteria és Idégyongoséget.
 Uvege 1 frt. o. ért. Dobozok 4-től bárhány üvegig.
 A szállítás történik a Kumys gyógyintézet központi raktára által
 Wien, Mariahilferstrasse 36. Bern (S. Friedl jun.)
 N. E. Edig. eredményeinek orvosszakkal győgyított betegek teljes bizalommal
 tesznek egy próbát kéri-tet a Liebig-féle kivonattal

Női- és férfi-divat kelmék.

(311)

Legjobb alkalom!

BOGDÁN ISTVÁNnál

Kolozsvártt.

Jelenben is kötelességemmé teszem a nagyérdemű helybeli
 és vidéki közönséggel tudatni, hogy üzletemben a

tavaszi és nyári saisonról

megmaradt selyem, többféle szőr-mosó-kelmék,
 nyári-kendők, és Lang-schavlok

legjutányosabb leszállított

gyári vétel-áron alól

adatnak.

Raktárom br. Wesselényi Ferencz-
 ház 166 szám.

Vidékre rendeléseket gyorsan teljesítek.

OSKOLAI könyvek!

A bekövetkezendő iskolai-év alkalmából van szerencsém tudósítani a n. érd. tanár-,
 tanító és nevelő urakat, egyáltalában **ERDÉLY oskola-világát**, miszerint
 könyvkereskedésemben, mely legújabb időben ismét nagyobb kiterjedést nyert, úgy hogy ma már
 mint Erdély legnagyobb könyvesarnoka egyedül áll, mindennemű

tankönyvek és taneszközök

egyetemek, gymnásiumok, elemi- és néptanodák, valamint magánintézetek
 számára nagy készletben tartatnak és folyvást kaphatók.

Nagyobb megrendeléseknél a szokásos kedvezményen kívül tiszteletpéldányokkal is szolgálók;
 saját kiadásaimból pedig az illető tanár és tanító urak rendelkezésére szegényebb sorsu tanulók
 számára ingyen példányokat bocsátok.

Tömegesebb megrendeléseket annyival is inkább kérem minél előbb beküldeni, hogy egy-
 részt a szükséges példányok száma iránt tájékozhasssan magamat folytonos megrendeléseimmél,
 másrészt pedig, hogy a megküldésben késedelem ne történhessék.

Saját kiadású oskola-könyveim jegyzékét Erdélyben minden tanodának és iskolának
 bérmentesen beküldtem abból választás végett. Ha esetleg egyik, vagy másik oskola részére el-
 felejtettem volna küldeni, kérem engem erről tudósítani s én a jegyzéket, mely az idei tanévben
 különösen új s czélszerű népiskolai tankönyvekben bővelkedik, azonnal meg fogom küldeni.

Teljes tisztelettel:

STEIN JÁNOS, könyvtár és kiadó.

OSKOLAI könyvek!